

Desistiu

Manual de supervivència estival de la DIRECTA. Juliol i agost de 2023

Espècies invasores

Textos: **Emma Zafón**

Jordi Jiménez @thelaikadog

Pixapinus urbanitus

Ah, com li agrada al Nil trepitjar-ho tot. I el Jan, si sembla un pagès menjant un préssec de l'arbre. És que us agrada tant la muntanya! Tot és pur i autèntic, la vida sona com un rierol, fa olor de verd i té un tast ben intens. Mira, un tractor! Ai, si en són de naturals, al poble. Això a Gràcia no t'ho trobes. El dia menys pensat et vens el pis de Barcelona i t'instal·les aquí a plantar tomàquets.

Pipiolum precaris

Enantyum i marihuana as a way of life des de la primera vegada que et vas carregar una motxilla groga a l'esquena. "El treball dignifica", et va dir una vegada el teu pare. "El treball és salut", et va dir una vegada el teu tiet. "Sort que tens treball", et va dir una vegada el teu amic de la Facultat de Filosofia. QUE US BOMBIN A TOTS, desgraciats.

Tres @satirizina

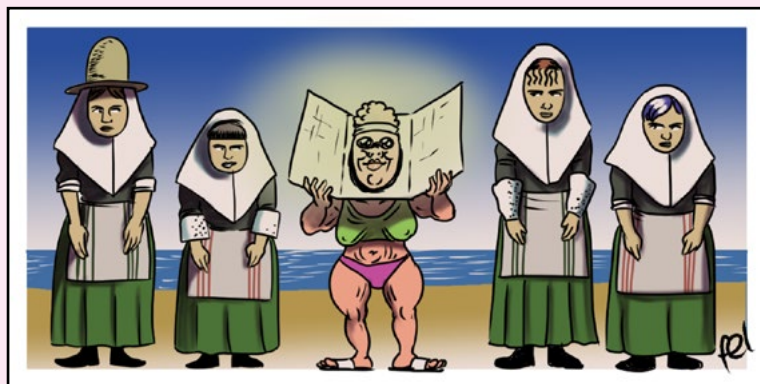

Beatriz HM @rastros_illustrados

Trekinus borreguerum

Personalitat: dir-li "haber estudiao" als paletes que es queixen de la calor a l'estiu i, al mateix temps, sotmetre't voluntàriament a l'intens sol d'agost per pujar al cim de moda. Entre l'olor a aixella suada i a peus quatre formatges, t'autoenganyes creient-te àgil i intrèpid com Kilian Jornet. Spòiler: NO.

Allò que diuen que a Cuba hi ha dues estacions: l'hivern i l'infern, també ho podem començar a afirmar nosaltres. El que abans era sinònim de descans i de 'dolce vita', ara és un suplici per culpa del turisme, l'especulació i les influencers wannabe

Fel Morata @felmorata

Baviera pensioniert

Willkommen, Frau Schmidt. Vinguí a gaudir de la idíl·lica segona residència que el seu marit va adquirir el 1995 gràcies als pornogràfics beneficis obtinguts amb la bombolla privatitzadora del sistema productiu de la RDA. A les Illes esperem impacients les seves almoines, que ens donen de menjar després que el seu estimat país ens fes desballestar la nostra indústria.

Menorcum kamacum

Ah, clar. Que una amiga teva que havia fet la residència de Pediatria a Menorca et va recomanar l'illa perquè és la més tranquil·la de totes. Un lloc on mai et trobes aglomeracions ni turisme d'aquell massiu com el que hi ha a Salou. I, *oh my God*, resulta que has arribat en ple agost i a tot arreu és ple de gent a la qual també li havien recomanat la mateixa cala que a tu.

Jordi Coll Trias @_balansi_

Juls @dibuyuls

Bevedorum nocturnis

En aquesta ciutat costanera tan acollidora, per fi pots fer el que et vingui de gust. Ara una sangria, ara una ginebra i ara -per què no?, un dia és un dia- una gerra de cervesa amb un xarrup de tequila, tot barrejat i Sant Hilari, Sant Hilari... Mires el rellotge: són les tres de la matinada d'un feiner. O, el que és equivalent: el moment idoni per posar-te a cantar a ple pulmó *Whiskey in the Jar*.

Beatriz HM @rastros_ilustrados

Famílies at completum

Ho sents? És la melodia de violins que t'acompanya de l'aparthotel fins a la platja. La suor que et regalima de la mamella és amarga... Però no tan amarga com la derrota de veure't atrapada entre blocs de formigó, tres nens esgotadors i un marit amb el qual mai no tornaràs a follar. Et preguntes si alleugeriries aquesta desesperança amb un consum decidit d'estupefaents. La resposta és SÍ.

TikTokus

Ens interessa molt, moltíssim, que estiguis a punt de volar a Beirut. I ens interessa encara més que et vesteixis d'Aladdin per a fer un directe des dels barris de l'est. Sí, sí, quina bona pinta té tot aquest menjar que apareix a cada publicació. Que síiiii, que ja t'hem vist. Recollons, pandereta, para de fer l'idiota que tots sabem que en veritat estàs a l'UGARIT DE GRÀCIA.

Roger Pelàez @pepetcigro

EMEBE @mierda.buena

Fulvus tenedorus

Ema, e, erra, i, te, o, ce, erra, a, ce, i, a: MERITOCRÀCIA. Així és, aquesta és la definició que millor s'ajusta a la trajectòria de la teva família. Tres generacions, i aviat en seran quatre, que s'han desviscut per gestionar el patrimoni aconseguit amb molt d'esforç a partir de l'1 d'abril de 1939. Perquè després et parlin de rendes bàsiques o d'ajudes per a gent desocupada... Au, va!

Caram @torrecillasmarc

Furgonetum gentrificatus

Quina meravella aquestes vacances en dos metres quadrats i que pràctic això de fer-te un cafè a l'escalf del càmping gas i déu meu del cel, si us envegem amb aquestes històries a la vora dels bancals... "Qui és Ortega Lara?", em dius mentre fixes la teva pupil·la en la meva. I tu m'ho preguntes? Ortega Lara ets tu.

Totum includum

Amb l'estrès de tot l'any, com per a posar-te a recórrer el Louvre durant les vacances. Deixa, això és per a pringats. Ja has complert amb la societat i ara que la societat compleixi amb tu. Servint-te, animant-te amb coreografies, vigilant que mai et quedes sense mojito... Ah, la vida és tota per a tu. Ara un banyet i ara un bufet lliure. Com a Marina d'Or, però pagant deu vegades més.

Juls @dibuyuls

Jordi Coll Trias @_balansi_

Turismus revolucionarius

En realitat, a tu no t'agrada fer turisme. Oi que tot sembla molt de cartó-pedra? Tu ets més de viure l'experiència, de ser com qualsevol resident, de tornar a casa amb una motxilla plena d'aprenentatges. Enguany, Palestina. Uns dies allà, amb un poble que fa dècades que lluita. N'aprendràs tant, d'aquella gent. I el que encara és més important: et faran sentir taaaan autèntic!

The Posttraumatic

Idees per mantenir els aliments frescos sense necessitat d'utilitzar la nevera i així poder estalviar energia. Bo per a la butxaca i bo per al medi ambient

Fotos: **Octavi Serra**

Desistiu

Eva Orte

*Nou
senzill*

Escolta'l en
exclusiva:

ga

Món...
Melons...
Bitx...
Contradicció...

Fa dies que hi penso i no trobo la manera.
Vull dir-te la veritat, un pou que em desespera.
Em mutejaràs, ni a l'ateneu ni a la plaça
o potser em fotreu fora de l'assemblea.

Tinc 202 mails guardats al borrar,
pòstits amb frases d'autoajuda al tocador.
No sé, directi, per on començar.
Amb aquest beat potser farà menys mal.

*Avui a la platja no obrirem melons,
avui toca festa, no com canviar el món.
Vine a ballar, babi sexi bitx.
Som revolució, pura contradicció.*

Arriben les vacances, he de descansar
de tanta ideologia, coherència i lluita social.
Des del creuer que una nit vam grafitar
tiraré els carnets d'associacions al mar.

Quan sigui a Mallorca en un Airbnb
compraré per Amazon, a cegues, clic, clic, clic.
A dinar al McDonald's, a la tarda un Häagen-Dazs
amb aquest beat potser farà menys mal.

*Avui a la platja no obrirem melons,
avui toca festa, no com canviar el món.
Vine a ballar, babi sexi bitx.
Som revolució, pura contradicció.*

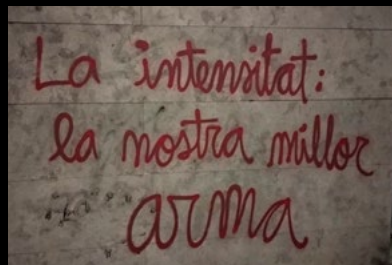
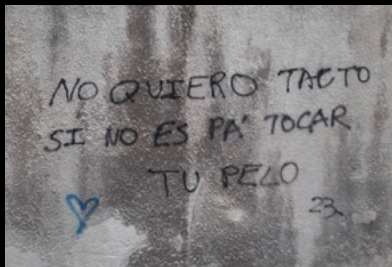
Taxí, òbviament.
Mútua'm protecció.
Idioteca'm, banc.
Màster, money, va.

*Vacances
ideològiques*

Mur de la fama

Consignes d'autoajuda personal per combatre la predepressió postvacacional, la inseguretats mundial crònica, la turisticació dels carrerons i el poliamor mainstream
Recopilació: **Pau Fatigat**

Un any d'alta volada

Federació Balear de Balconing @Botquebota

Ja és estiu de ple i aquesta temporada de sa Balcon League 2023 mos ha deixat set casos de moment. Bones xifres, però encara queda molt d'estiu per davant i ni es millors analistes d'aquest esport podrien arribar a predir com acabarà sa temporada, exceptuant que sempre hi ha una selecció que és candidata claríssima a es títol...

Podem aprofitar per fer una mirada retrospectiva i una crònica de com va anar sa Balcon League 2022, sa segona temporada amb més participacions de sa història, 32, només una per darrere de sa històrica edició des 2018.

Es Regne Unit va ressortir com a claríssim guanyador amb cinc morts i cinc ferits, coronant-

se amb sa seva dissetena lliga (de 22 edicions), de forma contundent, després de dos anys de sequera de títols. Tot això capitanejats per un pardal drogadíssim que a principis de maig va marcar es camí caient des d'un setè pis mentre corria de banda a banda des balcó. Sa selecció espanyola va tornar a ocupar places de podi després de cinc anys de no ser-hi, gràcies a un gran treball en equip: cinc ferits des de poca altura.

Va tancar es podi sa selecció des Països Baixos, revelació des campionat, amb dues morts: efectivitat 100%. Varen empatar a punts amb una selecció alemanya (4 ferits) que se va veure superada, però en *pis average* (12 a 6), en gran part gràcies a Mourad Lamrabatte,

que ell tot sol va caure 8 des 12 pisos pes seu país amb un bot amb final espectacular des d'un penya-segat.

A mitja taula, en cinquena i sisena posició, hi quedaren Polònia i Irlanda, empatades a punts. No varen poder competir en quantitat contra es grans equips, però varen deixar actuacions molt vistoses, com es qui va caure en pilota picada i es qui se va tirar perquè segons ell "el persequien", respectivament.

També va ser una temporada de debuts de seleccions que fins ara no havien participat mai en es campionat, com Veneçuela, Colòmbia i Noruega. Sa FBB els dona sa benvinguda i els agraeix sa participació, per petita (però no discreta) que sigui. Sa gran decepció de l'any va ser França, una selecció que sol quedar dins es Top 4, però que només va ser capaç de presentar un ferit des d'un primer pis, i veu com se va allunyant d'Espanya a sa classificació històrica mentre que seleccions més petites com Irlanda, els Països Baixos i Itàlia li comencen a trepitjar es talons. Fins aquí sa crònica de sa Balcon League 2022. Esperem que s'edició de 2023 sigui igual d'emocionant i encara més fructífera. ●

	País	Punts	Morts	Ferits	Casos totals	Plantes totals saltades
1	Regne Unit	15	5	5	10	38
2	Estat espanyol	5	0	5	5	9
3	Països Baixos	4	2	0	2	12
4	Alemanya	4	0	4	4	6
5	Irlanda	2	0	2	2	5
6	Polònia	2	0	2	2	5
7	Veneçuela	2	1	0	1	1
8	Colòmbia	1	0	1	1	5
9	Estat francès	1	0	1	1	1
10	Noruega	1	0	1	1	1

Pel morro

Il·lustració: @joan.manel

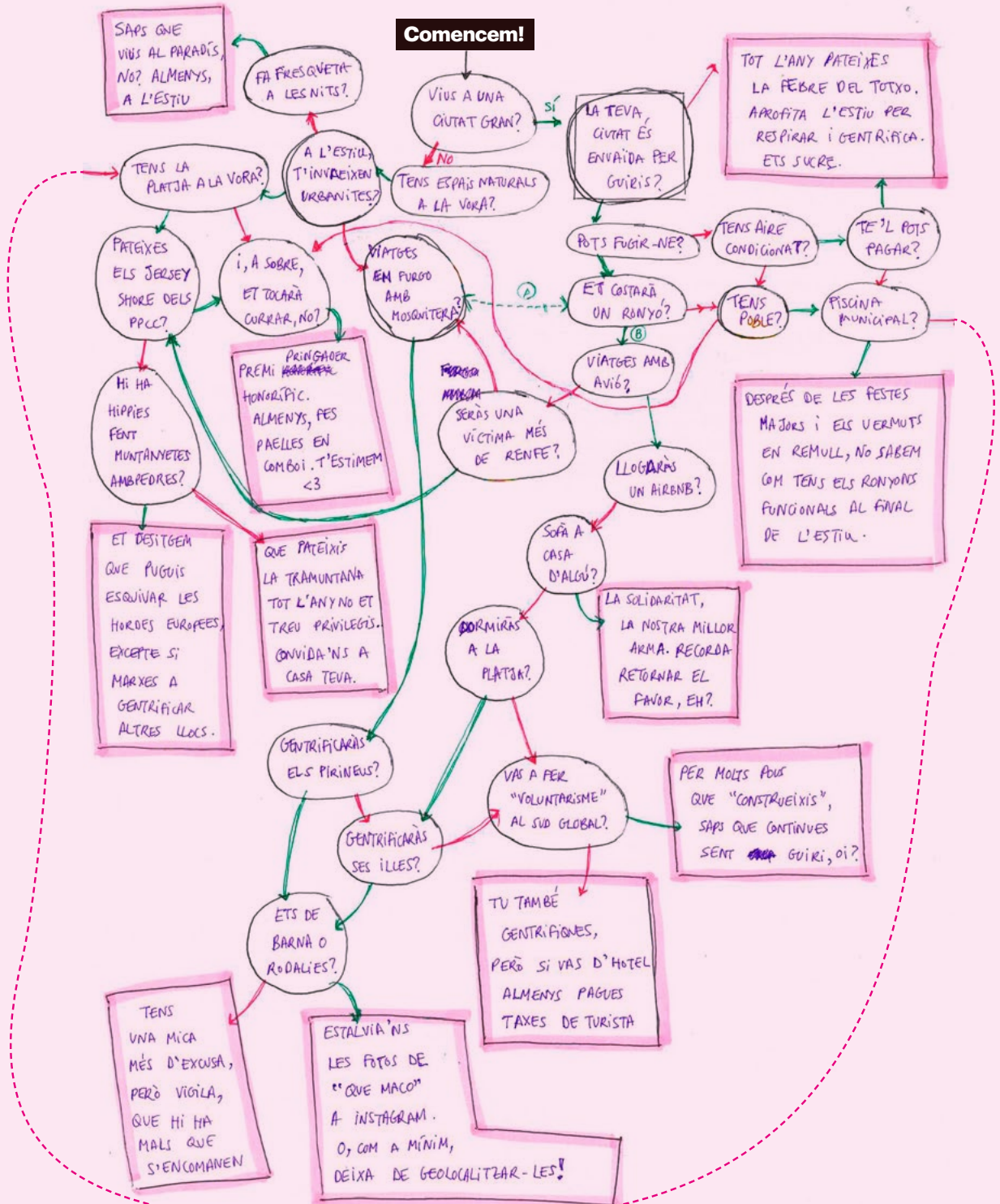

Test de temporada alta

Comproveu l'abast dels vostres privilegis en època estival

Text: **Anna Nomarx Enlloch**

L'horròscop

de Mademoiselle Trifàsic

Àries (21/03 – 20/04)

Tete sensible. Este estiu i 24/7 horny et deixaràs anar en algun impuls ràndom. Mala idea, però no patisques, a banda de ser MDLR tens una flor al cul.

Taure (21/04 – 20/05)

Piscina municipal, dinar de menú i que no et moleste ningú mentre fas la migdiada. Qui pensa que eres una bàsica és perquè et té enveja.

Bessones (21/05 – 21/06)

Amistat a primera vista amb la primera que passa. Acabarà malament perquè has d'opinar de tot. No passe res. Al setembre li faràs ghosting.

Càncer (22/06 – 22/07)

Accepta el teu FOMO i que no pots anar a les festes de tots els pobles.

Lleó (23/07 – 23/08)

Potser al setembre t'hauries de fer una analítica, en comptes de tantes selfies.

Verge (24/08 – 22/09)

Safareig queen. Ja sabem que no et fies de ningú i que t'has de queixar de tot, però dissimula un poquet, que amb dos quintos ja t'has bufat i no filtres.

Balança (23/09 – 22/10)

Et passaràs l'estiu fent-te grans preguntes sobre el col·lapse. No servirà de res perquè et distreus de seguida. Almenys pots anar en xandall sense que parega que fumes Ducados blau.

Escorpió (24/10 – 22/11)

Amor prohibit megaultraitens de xiringuito amb plot twist molt fotut el primer dia de festes majors, però divina en totes les fotos perquè tens més drip que ningú.

Sagitari (23/11 – 21/12)

Prou d'aquest rotllet YOLO. Ja t'hem dit que no sabem on hi ha after.

Capricorn (22/12 – 19/01)

T'has gastat més de cent cuques en unes sandàlies? No et ralles, a més de ser la veritable PKM d'este estiu, t'aguantaran tota la temporada.

Aquari (20/01 – 18/02)

Ser tan especial no et done dret a enviar àudios aixina de llargs. Si ens has de parlar del "temps de qualitat" deu vegades al dia, comença per arribar a l'hora que hàviem quedat.

Peixos (19/02 – 20/03)

Quantes bombes de fum són massa bombes de fum? L'estiu i estes vibes de neoiaia teues són l'excusa perfecta per a mirar encara menys el mòbil.

La xapa

Text: **Libert Laturra i Mimi Tahini**

Il·lustracions: **Beatriz HM @rastros_ilustrados**

Instruccions:

Comenceu pel contingut de la primera fila de la columna 1 i continueu amb una casella qualsevol de la columna 2, una de la 3 i una de la 4. Torneu a la 1, i així successivament.

1	2	3	4
Jo no volia intervenir, però	les recents sinergies col·lectives	han fluctuat en eixos decreixentistes	amb criteris d'horizontalitat.
Si bé és cert que	les dinàmiques transformadores	afavoreixen la generació de espais alternatius	tot posant les cures al centre.
No podem oblidar que	nous marcs de referència igualitaristes	permeten enxarxar-se	conreant d'aquesta manera el vincle comunitari.
ja que, en situacions d'emergència social i econòmica com l'actual,	les experiències transversals	enforteixen la participació grupal	amb l'objectiu de reforçar la presa de decisions consensuades.
De tota manera,	les confluències de lluites compartides	proporcionen eines d'apoderament	en la diversitat.
Altrament, també seria injust obviar que	els nous subjectes polítics	construeixen vincles interseccionals	tot introduint variants que vertebrin el territori.
Al mateix temps,	les xarxes forjades en els últims temps	solen assumir objectius emmarcats en el seu context directe	des dels marges.
I tot això és així perquè	els models basats en la cooperació suposadament lliures	faciliten la construcció de sistemes més resilients	tot teixint noves aliances.
Ara bé, tampoc podem descartar que	les alternatives al model capitalista hegemònic	exigeixen bastir canvis relacionals profundíssims	amb una mirada interseccional.

Mots esquinçats

15. Futbolista a qui li agrada entrenar ben d'hora, ben d'hora.

14. Illa gentrificada de l'Alacantí.

13. Secció històrica de la DIRECTA que ha mantingut el nom

12. Guanyadora de la segona edició d'Eufòria.

11. Veï de l'Alqueria blanca.

10. Cognom infiltrat

9. On viuen les protagonistes d'Alcarràs?

8. Bull Terrier més famós entre millennials valencianes

7. TV3 i Catalunya Ràdio encara no saben que la DIRECTA ja no és un...

6. Si les Maluks sopen a la fresca és que ja ve.

5. Ahir em vaig trobar l'Aleix i em va dir que en tenia.

4. Nom real de Bad Gyal.

3. Amb què acompanya Elvira el café abans de dos whiskies?

2. Què tenen en comú l'Odissea, Joan Maragall i l'espot de la DIRECTA?

1. Què tenen en comú l'Odissea, Joan Maragall i l'espot de la DIRECTA?

Inspira...

... iniciar les vacances sabent que acabarem les vacances volent vacances. El capitalisme s'assegura l'autoreproducció en el seu format estiuenc: esgotant-nos durant el curs i fent-ho també quan tenim la sort de poder parar. La pausa simbòlica que ens concedeix el sistema si ens portem bé –si produïm prou, si naixem amb els cognoms idonis, si tenim nacionalitats adients...– esdevé una estafa piramidal ansiosament desitjada. Per contribuir al menú de crema solar, aire lliure i pretesa desconexió, hem unit la DIRECTA amb col·lectius i persones que ens inspiren, enredant-nos juntes a fer

una cosa nova. Un quadern d'estiu amb marca de la casa, en primeríssima primera edició, en exclusiva per a les subscriptores de la revista. Gràcies a The Posttraumatic, Eva Ortega i la Federació Balear de Balconing, i totes les col·laboradores que s'han entusiasmat amb la proposta. Subscriptores, tant de bo el quadern us acompanyi en un agost alegre, pausat, reparador... i que carregui les bateries, perquè es preveuen tempestes reaccionàries de cara a l'inici de curs. Nosaltres necessitem molt aquesta depressió postvacacional que sabem arribarà. Feina feta no fa destorb, i l'hem covat a foc lent i amb amor perquè...

Coordinació de continguts:

Anna Celma, Pau Fabregat, Eloi Latorre, Maties Lorente, Miriam Tijani

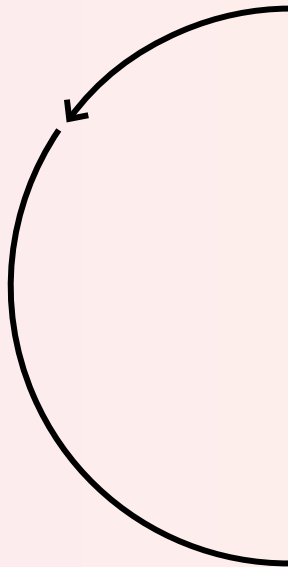
Edició: Eloi Latorre

Correcció: Miriam Tijani

Fotografia: Victor Serri

Coordinació d'art: Pau Fabregat

Hi han col·laborat: Emma Zafón, Jordi Jiménez, Tres, Beatriz HM, Joan Manel, Octavi Serra, Fel Morata, Jordi Coll Trias, Juls, Roger Pelàez, EMEMBE, Caram, Eva Ortega, Federació Balear de Balconing, Joan Manel, Ainhoa Lérida, Jaume Ferrando, Gemma Martínez, Miriam Blázquez, La Deskomunal

... volíem acabar el 2022-23 demanant temps. Per això, l'edició de la DIRECTA d'aquest mes de juliol l'heu rebut amb una mica més de demora del ritme de publicació habitual. L'explicació la teniu en les pàgines que envoltin aquest artefacte giratori. Un quadern estiuenc de doble cara, una per riture una estona, l'altra per donar-li la volta al concepte de vacances que hem anat forjant i assumint com a unívoc des dels petits privilegis de primer món tecnològic. Hem seguit un grup de joves per comprovar que el relat de l'aturada estiuenca per recarregar les piles i cuidar els afectes sovint és una entrada perduda en el diccionari de la generació

que just s'inicia en la vida laboral. Hem viatjat a les profunditats dels nostres dispositius de telefonia mòbil i hem vist com el poder centrífugador d'algunes xarxes socials massifica entorns naturals i veïnals i els banalitzava, convertint-los en una escenografia sense relat basada en la reiteració *ad infinitum*. I també hem fet una mica d'arqueologia franquista per comprovar que idea del turisme com a agent d'apropiació i simplificació cultural i destructor de territoris no és cosa del segle XXI. Hem intentat, en definitiva, fer una passejada sense rumb per la terranyina de l'estiu, explorar el bucle paradoxal que ens empeny a...

La Directa SCCL

Riera d'Escuder, 38, nau 1, planta 1

08028 Barcelona

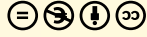
Telèfon: 935 270 982

661 493 117

directa@directa.cat

www.directa.cat

Dipòsit legal: B 16982-2016

Cine de postal. Bahía de Palma (Juan Bosch, 1962) retratava una Mallorca postalera on l'alemanya Elke Sommer va lluir el primer bikini que la censura va deixar mostrar a les pantalles espanyoles. Arturo Fernández hi encarnava la matge del 'Don Juan' hispà. A la imatge, el disc amb el tema musical del film.

'Sueques' a Cap Sa Sal. De Sueques, a la Península, en venien poques, però per a la mentalitat popular, totes les dones rosses que mostraven pell a les platges eren "sueques".

La turista un milió. En una iniciativa ministerial per a marcar el miuscul de quantitat de vistes, Maria Steiner, ciutadana suïssa, és rebuda a l'aeroport de Sant Joan (Palma) per diverses autoritats, en 1967.

Toros a la costa. En zones turístiques sense tradició en l'art de la tauromàquia, hi sorgien places com bolets. La de Lloret de Mar (la Selva) va existir entre 1962 i 2006.

ri turístic i que d'alguna manera mostraven els paisatges des de l'alteritat. El boom va suposar una condemna cultural i econòmica per a alguns territoris. El turisme com a sector va esdevenir el principal motor monetari per al franquisme dels seixanta i des d'aleshores, però també per als pri-mers governs de la democràcia, els quals, de nou, van utilitzar el discurs turístic per projectar una nova imatge cap a Europa. Amb l'eslogán "España, todo bajo el sol" iniciava el primer govern socialista la nova campanya per a crear una marca-país a través del mateix model econòmic basat en el turisme.

La coneguda com a "invasió pacífica" turística va ser part i eina del canvi d'imatge d'un territori que es va mantenir sota una dictadura nacional-catòlica més enllà de la mort del dictador, el 1975. Als Països Catalans, l'impacte del nou motor econòmic fou enorme, tant econòmicament com en l'àmbit cultural, ja que fou un centre de recepció turístic principal. Les barraquetes, els passejos amb ase o camells, els camps de taronges i de mar, eren imatges habituals en les postals turístiques del *Desarrollismo*. Elements que s'han quedat en l'imatge-

i moderna que la publicitat turística va fomentar en contraposició a la feminitat autòctona, que es mostrava rural i conservadora. La contrapartida era l'arquetip del *latin lover* o el *donjuan* espanyol, un model que idealitzava la força sexual de l'home mediterrani. L'element sexual es trobava en ambdues figures, les quals, per a aquesta historiadoraira irlandesa, representen també nous models de neocolonització. Aquesta imatge es va explotar intensament en la premsa i la publicitat, en el cinema, l'humor o fins i tot en campanyes públiques com la de "La turista un millón" que va ser rebuda amb tots els honors a l'aeroport de Palma el 1967.

El turisme ha estat un fenomen de dimensions extenses, sobretot a partir de les dècades dels anys seixanta i setanta. La historiadora Mary Nash afirma que va tenir incidència fins i tot en els models per la qual cosa, la majoria de les turistes es mantien alienes a la realitat espanyola d'aquells anys. A més, la dècada dels seixanta fou l'escenari d'auge de la indústria turística amb la dialèctica

► Pel que fa a la imatge exterior, el turisme formava part del joc camaleònic que el franquisme havia seguit al llarg dels anys. L'inici de la guerra freda va donar l'oportunitat al règim d'apropar-se a l'Europa més democràtica, malgrat continuar sent una dictadura. Així, el discurs va seguir essent el de la diferència. *L'Spain is different* englobava to- ta una amalgama d'estereotips i d'exotisme que pretenia atreure el turisme del nord europeu fo- mentant el model de sol i platja a baix preu.

Alguns estudis sobre la imatge que el franquisme prete- nia oferir al món apunten a un dis- curs que ballava amb la dialèctica

► Pel que fa a la imatge exterior, el turisme formava part del joc camaleònic que el fran- quisme havia seguit al llarg dels anys. L'inici de la guerra freda

La publicitat, en tots els seus for- mats, va tenir un pes fonamen- tal en la construcció d'aquesta imatge externa. Les postals o els anuncis mostraven un idealisme folklòric, net de conflicte polític. Aquests discursos, en clau nacionalista i del tot despoliti- zats, eren els que predominaven en la literatura estranjera, també en la literatura estranjera,

per la qual cosa, la majoria de les turistes es mantien alienes a la realitat espanyola d'aquells anys. A més, la dècada dels seixanta fou l'escenari d'auge de la indústria turística amb la dialèctica

► Pel que fa a la imatge exterior, el turisme formava part del joc camaleònic que el fran- quisme havia seguit al llarg dels anys. L'inici de la guerra freda

La publicitat, en tots els seus for- mats, va tenir un pes fonamen- tal en la construcció d'aquesta imatge externa. Així, el discurs va seguir essent el de la diferència. *L'Spain is different* englobava to- ta una amalgama d'estereotips i d'exotisme que pretenia atreure el turisme del nord europeu fo- mentant el model de sol i platja a baix preu.

Alguns estudis sobre la imatge que el franquisme prete- nia oferir al món apunten a un dis- curs que ballava amb la dialèctica

► Pel que fa a la imatge exterior, el turisme formava part del joc camaleònic que el fran- quisme havia seguit al llarg dels anys. L'inici de la guerra freda

La publicitat, en tots els seus for- mats, va tenir un pes fonamen- tal en la construcció d'aquesta imatge externa. Així, el discurs va seguir essent el de la diferència. *L'Spain is different* englobava to- ta una amalgama d'estereotips i d'exotisme que pretenia atreure el turisme del nord europeu fo- mentant el model de sol i platja a baix preu.

Entre "sueques" i "donjuans"

► Pel que fa a la imatge exterior, el turisme formava part del joc camaleònic que el fran- quisme havia seguit al llarg dels anys. L'inici de la guerra freda va donar l'oportunitat al règim d'apropar-se a l'Europa més democràtica, malgrat continuar sent una dictadura. Així, el discurs va seguir essent el de la diferència. *L'Spain is different* englobava to- ta una amalgama d'estereotips i d'exotisme que pretenia atreure el turisme del nord europeu fo- mentant el model de sol i platja a baix preu.

Alguns estudis sobre la imatge que el franquisme prete- nia oferir al món apunten a un dis- curs que ballava amb la dialèctica

► Pel que fa a la imatge exterior, el turisme formava part del joc camaleònic que el fran- quisme havia seguit al llarg dels anys. L'inici de la guerra freda

La publicitat, en tots els seus for- mats, va tenir un pes fonamen- tal en la construcció d'aquesta imatge externa. Així, el discurs va seguir essent el de la diferència. *L'Spain is different* englobava to- ta una amalgama d'estereotips i d'exotisme que pretenia atreure el turisme del nord europeu fo- mentant el model de sol i platja a baix preu.

Alguns estudis sobre la imatge que el franquisme prete- nia oferir al món apunten a un dis- curs que ballava amb la dialèctica

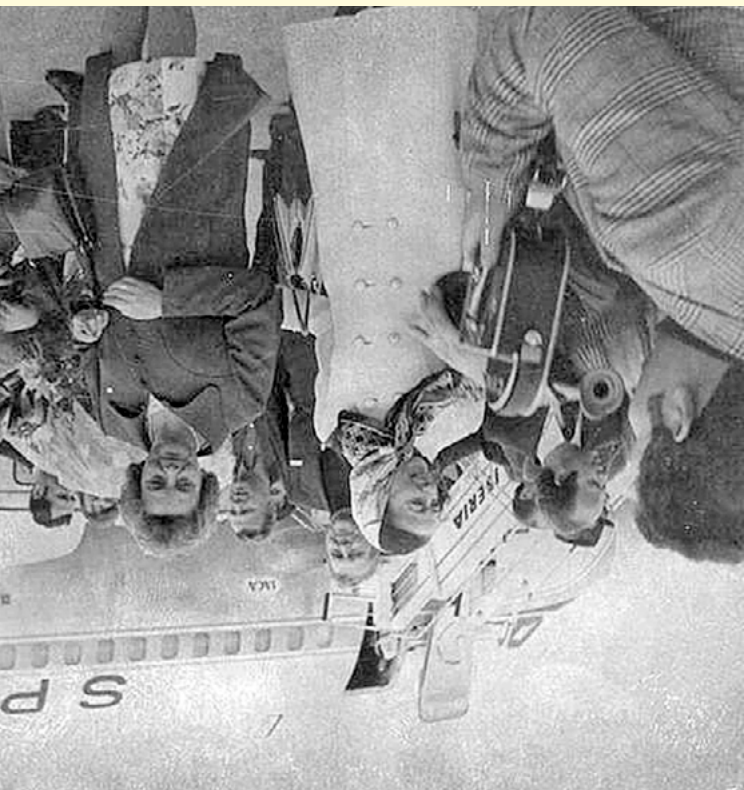
► Pel que fa a la imatge exterior, el turisme formava part del joc camaleònic que el fran- quisme havia seguit al llarg dels anys. L'inici de la guerra freda

La publicitat, en tots els seus for- mats, va tenir un pes fonamen- tal en la construcció d'aquesta imatge externa. Així, el discurs va seguir essent el de la diferència. *L'Spain is different* englobava to- ta una amalgama d'estereotips i d'exotisme que pretenia atreure el turisme del nord europeu fo- mentant el model de sol i platja a baix preu.

Alguns estudis sobre la imatge que el franquisme prete- nia oferir al món apunten a un dis- curs que ballava amb la dialèctica

► Pel que fa a la imatge exterior, el turisme formava part del joc camaleònic que el fran- quisme havia seguit al llarg dels anys. L'inici de la guerra freda

La publicitat, en tots els seus for- mats, va tenir un pes fonamen- tal en la construcció d'aquesta imatge externa. Així, el discurs va seguir essent el de la diferència. *L'Spain is different* englobava to- ta una amalgama d'estereotips i d'exotisme que pretenia atreure el turisme del nord europeu fo- mentant el model de sol i platja a baix preu.

Un cartell de la campanya turística més coneguda del Ministeri d'Informació i Turisme franquista que publicitava els paisatges de la Costa Brava. L'eslogán, però, va néixer en temps de la República

tat espanyol, i sobre tot les costes del Mediterrani, es convertiria en una proposta més que atractiva per a les visitants provinents dels països recuperats de la Segona Guerra Mundial on l'Estat de ben-estar s'anava afermant.

A tot això caldria sumar el paper dels Estats Units, d'alguns organismes com l'FMI i l'OC-DE o d'altres estats europeus com el francès. Fou en aquest context que l'administració de Washington, gràcies a un conveni amb l'Oficina Espanyola per a les Relacions Nord-americanes, va finançar el desenvolupament del sector turístic amb un crèdit de 122,5 milions de pessetes.

Aquest finançament va beneficiar a empresaris que aprofitaven el boom arreu del litoral dels Països Catalans. Entre aquests cal destacar-ne el mallorquí Joan March, qui ja va finançar la insurrecció militar que va dur Franco al poder, i que va intervenir decidivament en el desenvolupament del mapa turístic mitjançant el crèdit privat. També cal assenyalar empresaris hotelers com els Barceló, Fluxà, Riu o els Melià, que crearen Hoteles Mallorquines SA l'any 1962.

Marcar diferències a baix preu

da al lliure mercat, coneguts com a tecnòcrates, i tots ells vinculats a l'Opus Dei, com ara Alberto Ullastes, Mariano Navarro o el català Laureano López Rodó.

de control polític. A la fi del primer període de la dictadura franquista, conegut com l'autarquia (per l'aïllament comercial internacional), el franquisme es va anar obrint progressivament al model capitalista, amb l'entrada al Fons Monetari Internacional (1958) i amb la posada en marxa del Pla d'Estabilització impulsat per ministres que imposaven una nova cultura de masses vinculada

SPAIN IS "DIFFERENT"

COSTA BRAVA

PUBLISHED BY THE DIRECTION GENERAL OF TOURISM

Franquisme 'low cost' a primera línia de mar

El boom turístic dels anys seixanta va representar per al franquisme un 'miracle' econòmic i la projecció d'una imatge idealitzada a base de tòpics folklòrics que emmascarava una repressió que seguia ben viva

Gemma Martínez

Postal que recrea una excursió amb burros als estrets de les Fonts d'Algar (Callosa d'en Sarrà). Tot i voler donar una imatge de modernitat, la propaganda turística explotava alhora una ruralitat pintoresca que la mirada nord-europea encara associava a la península Ibèrica. De vegades, les passejades eren en camell

Spain is different. Es un eslogan que va fer fortuna als anys seixanta, època en que Manuel Fraga va dirigir el Ministeri d'Informació i Turisme franquista (1962-69), i que s'associa a una forma de reclamar per al turisme del nord d'Europa basada en l'explotació del clima benigne de les costes mediterrànies i de les referències folklòriques més tòpiques. En realitat, però, el lema va aparèixer tres dècades abans, en plena República, i la seua concepció s'atribueix a Rafael Calleja, responsable de propaganda i publicacions del Patronato Nacional de Turismo, un càrrec que, curiosament, va continuar exercint després de la Guerra Civil espanyola. Aquest organisme havia estat creat en plena dictadura de Miguel Primo de Rivera, amb l'*Ente Nazionale per la Industria Turistica* feixista itàlia com a referent. Així, turisme, política i economia s'agataven de la mà ja a principis de segle, establint els precedents del que vindria les dècades posteriors. El boom turístic dels anys seixanta es va plantejar com una porta cap al desenvolupament econòmic i com una eina

#BunkersdelCarmel
62.7K

Ni van ser uns
búnquers ni estan al
cim del Carmel, però
en el 'güirricionari'
barceloní, el terme
és molt més efectiu
que el *complicat*
"turó de la Rovira",
Espai de memòria
esborrada d'una
Guerra Civil i d'una
ciutat que enviava
la gent que vivia en
barracaes a llocs
inhòspits, al servei
del millor 'croma'
de la planimetria
d'Ildefons Cerdà
i -tot i les tanques
municipals- les festes
als capvespres més
ben puntuades al
TripAdvisor.

Instagram

#Montanejos
43.2K

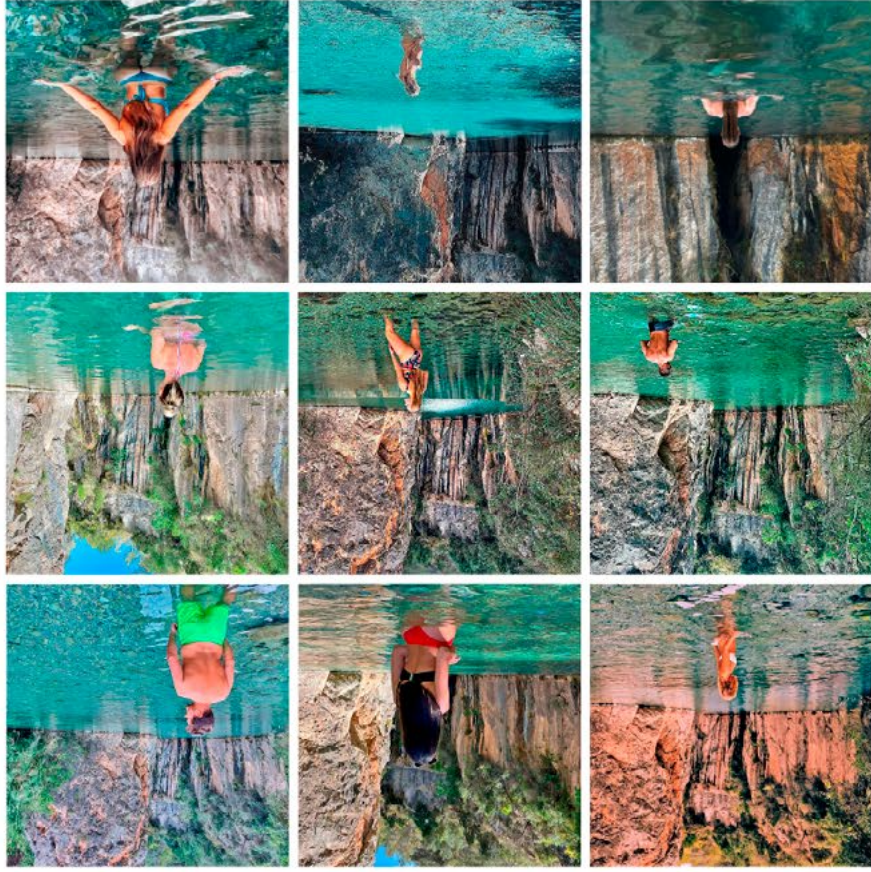
Foto desquenes per indicar que el protagonista el té el paisatge. Per això, modestament, només ensenym la part dorsal i, de passada, els resultats del gimnàs o la cabellera. Una forma discreta de dir "hi he estat, però soc humil davant la natura". Gorgs, barrancs i algües turqueses ben apujades de contrast o amb algun filtre creatiu que recrei a voluntat els colors del paisatge.

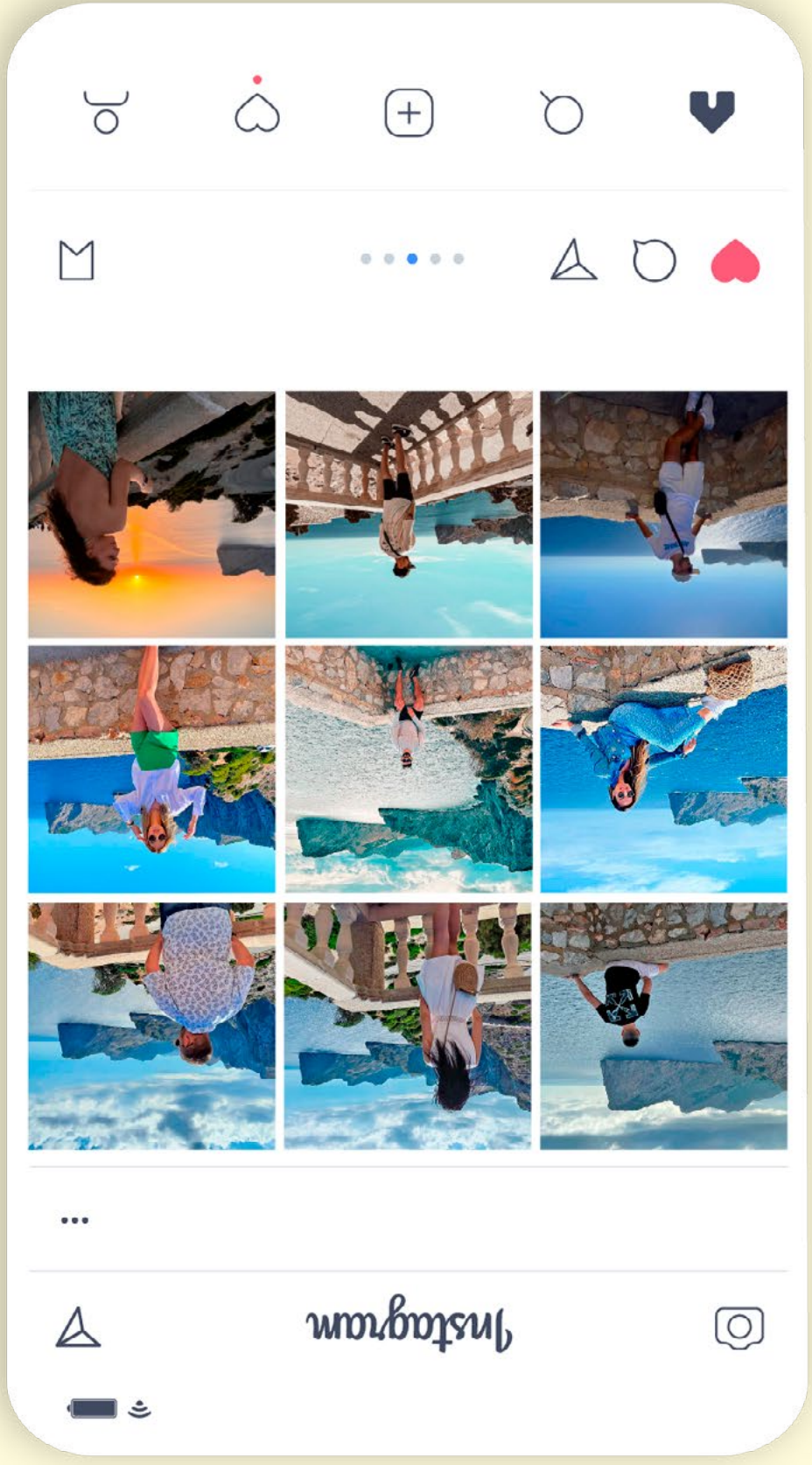
Instagram

...

#CapdeFormentor
70.3K
 Les crestes de la muntanya, l'angle permeten situar l'espai inequívocament. Com a variacions, el mur o la barana, que indiquen si les turistes s'han desplaçat més o menys metres amunt per fer la fotografia, encabint un trosset de verd, donant protagonisme al blau del mar o buscant el premi especial 'quemaco' honorífic a la millor posta de sol.

Moltes estudiantants creuen que la condició de joves les aboca a una situació més precària

| VICTOR SERRI

Les persones que treballen tot l'estiu valoren molt l'aprofitament de les poques estones de descans

| VICTOR SERRI

Juliol i agost 2023

“Treballa tot l'estiu, des de l'1 de juliol fins al 31 d'agost, de dilluns a diumenge, Cerdà. Només té les vesprades lliures sense cap dia de descans”, comenta Carla

Per ella, el temps de qualitat passa pel descans, l'autocura, i anar a les vesprades a la mar amb les amigues. La manca d'esbarjo també influeix en el valor que dona als diners, perquè explica que “quan el treball et lleva hores lliures i de qualitat, arribes a donar un valor “sagrat” als diners”.

Gemma Ponsoda ja no treballa al sector hostaler a causa de l'esgotament que li suposava. Durant la temporada que ho va fer, lliurava un dia a la setmana. Aquest dia “intentava aprofitar-lo al màxim, estava tot el dia fora de casa”, relata. El recorda com un dia a la platja, on intentava establir el màxim. “Això em va permetre treballar més hores primeres que poder fer les meues primeres vacances”, conta, i conclou que “és el record més bonic que guardo de i, per a mi, va valdre la pena haver treballat tot l'estiu”.

Els festivals, segons denuncien Laila Bernabéu, exigeixen un sacrifici de treball tan elevat que, quan finalitzen, “necessites més d'una setmana per poder recuperar-te. Aleshores, el temps lliure entre festivals és el que tinc per descansar”. Això es deu, segons el seu relat, al fet que durant els dies que treballa “quasi no menjes, ni dorms, perquè de vegades el lloc de treball i el de descans són el mateix”.

Laila Bernabéu assegura que “la falta més d'una setmana per poder recuperar-se” després de treballar en un festival. “El temps lliure el necessite per a descansar”

► treballant”. Bernabéu afegeix que la majoria de gent amb que s'ha trobat eren jòvens que estudiaven i necessitaven els diners per a coses concretes -com manindre la qualitat de vida la resta de l'any- i “treballar una temporada a l'estiu et permet acumular aquests diners”.

El perfil jove, juntament amb la recerca de la independència econòmica és l'avantsala de la precarietat, perquè els caps de feina “s'aprofiten d'aquesta necessitat”, assegura Ponsoda.

Temps lliure, on eres?

En el cas de Vidal, que treballa en un centre on “mai m'han demanat que em quede més hores de les que figuren al contracte”, recorda que em queda més hores de treballar que a altres escoles on treballa dies esporàdics ho fa sense contracte. “I és molt greu treballar a escoles d'estiu on estàs a càrrec de menors en aquestes condicions, perquè si hi ha un accident, que fem?”, es pregunta. I denuncia també que es fan hores que no es remuneren perquè “no pots reclamar el temps que treballa de més”.

Tanmateix, denuncia el baix sou que, segons la seua experiència, rep la gent jove en la majoria de sectors i, en concret, durant la temporada d'estiu. “Encara que hages treballat altres anys com a cambrera, el fet que el teu contracte siga com a ajudant de cambrera fa que cobres moltíssim menys”, argumenta. En aquest sentit, Ponsoda i Cerdà creuen que el turisme també és una causa que porta a l'empitjorament de les condicions laborals. “A l'estiu sembla que tot s'hi val: més jornades, menys sou, dotze hores de treball ininterromput...”, denuncia Cerdà. Ponsoda afegeix que, en un poble com Guadalest, on el turisme és “irregular” perquè es concentra als caps de setmana i durant l'agost, al sector hostaler “intenen traurer el màxim benefici i rendiment per damunt de tot”.

Un festival d'hores

l'Alcoia. "Treballar a l'estiu em dona la llibertat de no dependre econòmicament dels meus pares, no sols a l'estiu, sinó també durant la resta de l'any, suposa a més una forma d'ajudar a casa", exposa.

Carla Cerdan, Lata Bernabèu - nom fictici - i Gemma Ponsoda coincideixen en el fet que el perfil de gent

més jove és el que més s'associa als treballs que requereixen resistència a una alta càrrega d'hores de treball. I això, no sols dins del sector turístic, sinó també, per exemple, en l'àmbit dels festivals musicals. "Podem suportar el ritme que suposa treballar a un festival on la regla general són torns de treball de vint hores", remarca Bernabèu, qui ha sigut empleada per a aquest tipus d'esdeveniments durant l'estiu i algunes vegades al llarg de l'any des del 2019. A més, recorda que el primer any que comença a treballar en un festival, companyes seues explica-ven que pràcticament no havien dormit en tot l'estiu per haver estat a diversos festivals seguits on el cap "els subministrava substàncies perquè pogueren continuar" ▶

► pendència econòmica com la possibilitat de “tenir un sou que et permeti viure amb una qualitat de vida òptima, assegurar-te poder arribar a final de mes i no tenir ansietat per la teva situació

Gemma Ponsoda viu a Guadalest (la Marina Baixa) i amb 16 anys comença a treballar en el negoci familiar per a “tirar un cop de mà”. Però conta que, al llarg del temps, és una tasca complida perquè “per molt que treballa, no tens un horari fix, tampoc un sou clar, ni en definitiva, una independència clara”. Això va fer que decidira buscar una altra feina, però també a Guadalest i al sector hostaler, fet que, segons explica, li va fer adonar-se que “canvien moltíssimes coses, però algunes com el sou, que imagina-va que seria millor, continua sent molt precari”, tot i que “treballar fora de casa sí que em va donar la independència econòmica i labo-ral que buscava”.

El cas de Cerdán és diferent. Tirar un cop de mà a casa, en el seu cas, implica haver de treballar i estalviar a l'estiu per a poder després estudiar la resta de l'any i viure fora de la llar familiar. El cost d'anada i tornada del seu poble a la universitat seria superior a vint euros per dia, més de cent a la setmana, i per això el “més efectiu és pagar un lloguer i viure a València”. Tanmateix, assenya-lla la creixent pujada del preu del lloguer, que “dificulta cada vegada més viure a la ciutat, i és un motiu per haver de treballar”.

A més del sector de la res-tauració, les escoles d'estiu són també un àmbit on treballen moltes persones joves. Aquest és el segon any que Mar Vidal -ens de-mana fer servir un nom fictici- tre-balla els matins de juliol a la que es fa al poliesportiu d'un poble de

“Encara que ja hages treballat altres anys com a cambrera, et fan contractes com a ajudant de cambrera i això fa que cobres molt menys”, comenta Gemma Ponsoda

La majoria de treballs temporals destiu requereixen resistència a l'estorç físic, | JAUME FERRANDO | alta temperatura i el soroll

CAFE - BAR

La necessitat d'estalviar per a pagar els estudis és la causa que aboca molta gent jove a treballs estiusencs | **VÍCTOR SERRI**

El sector turístic compta amb molta presència de treballadors jòvens, que el venen com una via d'accés en un mercat de treball on troben moltes barreres

Universitat d'Alacant, estableix una relació entre el turisme, la precarietat i la joventut, i afirma que en el sector turístic abunda l'ocupació "informal", que requereix certa exigència física i una exposició a sorolls i a temperatures elevades. Així com, per la seua mateixa naturalesa, el sector turístic compta amb una "important presència de treballadors jòvens, que venen la possibilitat d'obtenir la primera feina i

l'èstiu, es refereix a la indústria turística i viu la resta de l'any, de l'ajuda a casa i de la premissa de la independència econòmica. Miria Estrela (24 anys), qui treballa al servei d'assistència al bany a les platges de Barcelona durant l'estiu, es refereix a la indústria turística i viu la resta de l'any, de l'ajuda a casa i de la premissa de la independència econòmica. Miria Estrela (24 anys), qui treballa al servei d'assistència al bany a les platges de Barcelona durant l'estiu, es refereix a la indústria turística i viu la resta de l'any, de l'ajuda a casa i de la premissa de la independència econòmica. Miria Estrela (24 anys), qui treballa al servei d'assistència al bany a les platges de Barcelona durant l'estiu, es refereix a la indústria turística i viu la resta de l'any, de l'ajuda a casa i de la premissa de la independència econòmica.

El llarg estiu de la precarietat juvenil

Ainhoa Lèrida

Moltes joves estudiantes s'inicien en la vida laboral durant les vacances del curs lectiu, en sectors com l'hostaleria o els festivals musicals, en general, en condicions precàries i amb horaris molt exigents

Clara Cerdan té 21 anys i és estudiant de Filologia Catalana a la Universitat de València. Des dels 16 anys -edat en què legalment es pot iniciar la vida laboral- treballa durant l'estiu. Ha passat per feines temporals que van des de la cura d'infants fins a la neteja de cases, com a agent covid -una feina que consistia a vetllar pel compliment de les mesures i ordenances municipals durant la crisi epidèmica- o l'actual, al sector de l'hostaleria, on ja fa tres anys que treballa a una pastisseria d'Alcossebre (el

Baix Maestrat). Per a molta gent jove com ella, l'inici de les vacances d'estiu després d'haver acabat el curs escolar és també el començament d'una feina temporal. Un informe publicat pel Consell Valencià de la Joventut en gener de 2023 revela que el País Valencià és la segona comunitat autònoma de l'Estat espanyol amb menys persones joves emancipades. L'estudi identifica, entre les principals causes de la baixa emancipació, la precarietat laboral, els sous reduïts i el preu elevat de l'habitatge. "Quan no

has nascut en una família privilegiada, et toca treballar durant l'estiu quan acabes d'estudiar", conta Cerdan, i afegeix que "et pot ajudar molt a créixer com a persona perquè t'obliga a tindre una rutina, complir en un lloc i esforçar-te", tot i que "treballar des dels 16 anys, quan eres més adolescent i les teues amigues no ho fan, és molt dur".

Soroll, suor i calor

L'estudi "La precarietat laboral al turisme a Espanya", portat a terme per investigadores de la

Desistiu

Manual de supervivència estival de la DIRECTA. Juliol i agost de 2023